

Keywords: *manager, agro-industrial complex, agriculture, management.*

Науковий керівник:
Конопляник Д.О.,
*асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 574.2:502.1-021.387

Зв'язок концепції сталого розвитку та вчення про ноосферу

Ростислав Дмитренко

здобувач вищої освіти спеціальності 208 Агроінженерія
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *визначено, що вчення В. Вернадського про ноосферу містить ідеї, що знаходять реалізацію в принципах сталого розвитку.*

Ключові слова: *людство, довкілля, природне середовище, жива речовина, еволюція.*

Ноосфера – це шар взаємодії природи та суспільства, в межах якого розумова діяльність людини стає визначним фактором розвитку. В.І. Вернадський виділив такі засновники створення ноосфери: людство стало єдиним, відбулося відкриття принципово нових джерел енергії, рівність всіх людей, усвідомлення необхідності виключення війн з життя суспільства, перетворення людства в геологічну силу, яка змінює планету. Відповідно, людство в цілях свого збереження повинно взяти на себе відповідальність за перетворення біосфери в ноосферу.

Загальний зміст поняття ноосфера можна визначити як віру в силу розуму як головної сили руху подальшої еволюції.

Зв'язок ноосферогенези та сталого розвитку розкривається в декількох аспектах. По-перше, потреба цивілізації в виживанні стимулює науковий пошук та творчість. По-друге, головним механізмом втілення сталого розвитку є колективний людський розум, оскільки тільки він може справитися з глобальними загрозами.

За В.І. Вернадським, ноосфера формується в наслідок розвитку все світності людства, тобто в наслідок перетворення його в єдину цілісність. Це можна назвати процесом формування глобального людства через формування взаємозалежності окремих регіонів та соціальних груп. Тут В.І. Вернадський

вказував на необхідність урахування інтересів «всіх та кожного». Теорія сталого розвитку теж вказує на необхідність урахування інтересів всіх країн, народів та окремих людей. В.І. Вернадський наголошував на тому, що людина є природним суб'єктом, який не може існувати без довкілля і є його частиною. Взаємодія людини та довкілля – умова не тільки фізичного існування людства, але й розвитку думки. Людина – частина живої речовини планети і не може бути відділена від неї. Навіть вирішення соціальних проблем, таких як досягнення добробуту та боротьба з бідністю потребує урахування законів розвитку живої природи.

В.І. Вернадський майже сто років тому бачив згубний вплив людства на довкілля. Він прийшов до висновку – людина повинна відповідати за створення збалансованого техногенного середовища ноосфери, яке було б сприятливе для розвитку природи і людини як частини природи. Сьогодні ця ідея знаходить втілення в концепції соціальної відповідальності.

Для В.І. Вернадського було важливе не тільки підпорядкування людства законам природи, а ще й створення умов та рівних можливостей для розвитку потенціалу кожної людини. Він вважав, що цього можна досягнути лише в умовах демократії та свободи. В такому випадку може бути реалізований біоенергетичний потенціал розвитку цивілізації. Ноосфера залежить від якості розвитку соціальної організації, взаємодії культур, релігій, економічних відносин, різноманіття соціальних устроїв. Світ дуже різноманітний, наголошував вчений. Він шукав силу, яка б могла обдати це різноманіття. Такою силою, на його думку, є наука. Наука як духовна сила здібна забезпечити ефективне використання природних ресурсів, економічний розвиток, а вищий її метою повинно бути забезпечення добробуту та подолання бідності. Чим більш розвинута наука, тим більш продуктивна економічна діяльність та більш ефективне природокористування. Такі ідеї сьогодні підтримує проголошене ООН Партнерство заради сталого розвитку [1].

Таким чином, можна визначити, що натурфілософські ідеї В.І. Вернадського можуть виступати концептуальною основою парадигми сталого розвитку. Основні ідеї сталого розвитку – збереження довкілля та природних ресурсів, зменшення екологічного навантаження на природу зі сторони людства, оптимізація використання природних ресурсів, зменшення екологічного сліду людства та негативних викидів в оточуюче середовище служать доповненням вчення про ноосферу. Вчення про ноосферу як і вимоги концепції сталого розвитку служать гармонізації відносин людства та довкілля. Вчення В.І. Вернадського про ноосферу можна розглядати предтечею для сучасних уявлень про сталий розвиток.

Список використаних джерел

Супрун Н. А. Вчення В. Вернадського про ноосферу в контексті теорії сталого розвитку. *С. Подолінський, В. Вернадський, М. Руденко - подвижники природничих засад економічного мислення і господарювання* : тези Круглого столу (м. Київ, 18 листопада 2020 р.) / ДВНЗ

Abstract: *it is determined that V. Vernadsky's teachings on the noosphere contain ideas that find implementation in the principles of sustainable development.*

Keywords: *humanity, environment, natural environment, living matter, evolution.*

Науковий керівник:

Мірошкіна Н.В.

канд. філос. наук, старший викладач

кафедри економічної теорії і суспільних наук

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 174:631.11

Етика аграрного підприємництва

Анастасія Загляда

здобувач вищої освіти спеціальності 208 Агроінженерія

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *розкрито становлення етики аграрного підприємництва у зв'язку з ідеями сталого розвитку.*

Ключові слова: *принцип, норми, біосфера, інновація, сталий розвиток.*

Етичне підприємництво в аграрній сфері – це сукупність норм на принципів, які визначають відношення підприємця до контрагентів, а також до суспільства та природи. Воно виступає фактором розвитку, так як забезпечує здорові ринкові відносини та відповідальне природокористування. До факторів появи аграрної етики відносять проблеми формування нормативної та ціннісної бази раціонального та відповідального відношення до біосфери, в межах якої розгортається сільськогосподарська практика. В наш час зусиллями таких вчених, як Ч. Блац, П.Б. Топсон, Х. Леман аграрна етика стала самостійною науковою на навчальною дисципліною, яка викладається в західних університетах. В США навіть виходить періодичне наукове видання «Журнал екологічної та аграрної етики», що висвітлює принципи моралі, на яких повинно ґрунтуватися аграрне природокористування.

Формування аграрної етики пов'язано з цілями сталого розвитку. Сталий розвиток розуміється як такий розвиток, що забезпечує задоволення потреб людей, які живуть сьогодні і разом з тим не підриває можливостей задоволення своїх потреб поколіннями майбутнього. Тобто, в самої ідеї сталого розвитку закладається необхідність моральної відповідальності перед майбутніми поколіннями за результати господарювання та природокористування, що